

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

VŨ XUÂN HẬU

**XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG HỌC TẬP THÂN THIỆN
Ở TRƯỜNG PHỔ THÔNG DÂN TỘC BÁN TRÚ TIỂU HỌC
HUYỆN NẠM PỒ, TỈNH ĐIỆN BIÊN**

Ngành: Quản lý giáo dục

Mã số: 8 14 01 14

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

**Người hướng dẫn khoa học: TS. Đinh Đức Hợi
TS. Lò Văn Páng**

THÁI NGUYÊN - 2018

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn là công trình nghiên cứu độc lập của cá nhân tôi, chưa được công bố trong bất kỳ công trình nghiên cứu nào. Các số liệu, kết quả, nội dung nêu trong luận văn có nguồn gốc rõ ràng và trung thực.

Tôi xin chịu trách nhiệm về đề tài nghiên cứu của mình.

Tác giả luận văn

Vũ Xuân Hậu

LỜI CẢM ƠN

Để hoàn thành đề tài luận văn và kết thúc khóa học, với tình cảm chân thành, tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới lãnh đạo Trường ĐHSP Thái Nguyên, các thầy giáo, cô giáo đã giảng dạy và giúp đỡ tác giả trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu đề tài.

Em xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo, TS. Đinh Đức Hợi, TS. Lò Văn Páng người đã trực tiếp hướng dẫn em thực hiện luận văn này.

Xin chân thành cảm ơn các vị lãnh đạo và cán bộ chuyên môn phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Nậm Pồ đã tạo điều kiện cho tôi trong quá trình nghiên cứu.

Cảm ơn các đồng chí lãnh đạo Đảng ủy, Chính quyền, các Đoàn thể của 08 xã đặc biệt khó khăn trên địa bàn huyện Nậm Pồ và cán bộ, giáo viên, học sinh, cha mẹ học sinh của 08 đơn vị trường mà tôi đã điều tra khảo sát, cảm ơn các đồng nghiệp, các bạn bè và gia đình đã tạo điều kiện, động viên và giúp đỡ tôi hoàn thành luận văn này.

Thái Nguyên, ngày 15 tháng 8 năm 2018

Tác giả

Vũ Xuân Hậu

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
BẢNG KÍ HIỆU VIẾT TẮT	iv
DANH MỤC CÁC BẢNG	v
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ	vi
MỞ ĐẦU	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu	3
3. Đối tượng và khách thể nghiên cứu.....	3
4. Nhiệm vụ nghiên cứu.....	3
5. Giả thuyết khoa học	4
6. Phạm vi nghiên cứu	4
7. Phương pháp nghiên cứu	4
8. Cấu trúc luận văn	6
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VỀ XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG HỌC TẬP THÂN THIỆN Ở TRƯỜNG PHỔ THÔNG DÂN TỘC BÁN TRÚ TIỂU HỌC	7
1.1. Vài nét về lịch sử nghiên cứu	7
1.1.1. Trên thế giới.....	7
1.1.2. Ở Việt Nam.....	9
1.2. Các khái niệm công cụ.....	11
1.2.1. Khái niệm thân thiện.....	11
1.2.2. Khái niệm môi trường học tập.....	11
1.2.3. Khái niệm môi trường học tập thân thiện.....	14
1.2.4. Khái niệm xây dựng môi trường học tập thân thiện.....	15
1.2.5. Khái niệm môi trường học tập thân thiện ở trường phổ thông dân tộc bán trú tiểu học.....	15

1.3. Các vấn đề cơ bản về môi trường học tập ở trường tiểu học.....	16
1.3.1. Đặc điểm môi trường học tập của học sinh ở trường tiểu học	16
1.3.2. Các yếu tố cấu thành môi trường học tập ở trường tiểu học	21
1.4. Những vấn đề cơ bản về việc xây dựng môi trường học tập thân thiện ở cấp tiểu học.....	25
1.4.1. Mục tiêu, ý nghĩa của xây dựng môi trường học tập thân thiện ở trường tiểu học	25
1.4.2. Nội dung xây dựng môi trường học tập thân thiện.....	29
1.5. Các yếu tố ảnh hưởng đến xây dựng môi trường học tập thân thiện ở trường tiểu học	37
1.5.1. Yếu tố chủ quan.....	37
1.5.2. Yếu tố khách quan	39
Kết luận chương 1.....	40
Chương 2: THỰC TRẠNG XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG HỌC TẬP THÂN THIỆN Ở TRƯỜNG PHỔ THÔNG DÂN TỘC BÁN TRÚ TIỂU HỌC TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN NẬM PỒ, TỈNH ĐIỆN BIÊN	42
2.1. Tình hình phát triển giáo dục của huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên.....	42
2.2. Tổ chức khảo sát thực trạng giáo dục tiểu học huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên....	44
2.2.1. Mục tiêu khảo sát.....	44
2.2.2. Phạm vi và đối tượng khảo sát.....	44
2.2.3. Nội dung khảo sát	44
2.2.4. Phương pháp khảo sát.....	44
2.3. Thực trạng xây dựng môi trường học tập thân thiện ở các trường phổ thông dân tộc bán trú cấp tiểu học trên địa bàn huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên	45
2.3.1. Thực trạng xây dựng không gian, cơ sở vật chất thân thiện trong nhà trường.....	45
2.3.2. Thực trạng của xây dựng quan hệ xã hội thân thiện, chia sẻ.....	50
2.3.3. Thực trạng xây dựng nề nếp học tập tự chủ	53
2.3.4. Thực trạng của việc dạy và học	54
2.3.5. Thực trạng tổ chức các hoạt động giáo dục thân thiện.....	60

2.5. Đánh giá chung thực trạng xây dựng môi trường học tập thân thiện ở trường PTDTBT tiểu học huyện Nậm Pồ, tỉnh Điện Biên.....	67
2.5.1. Ưu điểm	67
2.5.2. Hạn chế	68
2.5.3. Nguyên nhân của hạn chế	69
Kết luận chương 2.....	70
Chương 3: BIỆN PHÁP XÂY DỰNG MÔI TRƯỜNG HỌC TẬP THÂN THIỆN Ở TRƯỜNG PHỔ THÔNG DÂN TỘC BÁN TRÚ TIỂU HỌC HUYỆN NẬM PỒ, TỈNH ĐIỆN BIÊN.....	71
3.1. Các nguyên tắc xây dựng biện pháp.....	71
3.1.1. Nguyên tắc đảm bảo thực hiện mục tiêu giáo dục tiểu học.....	71
3.1.2. Nguyên tắc đảm bảo tính thực tiễn.....	71
3.1.3. Nguyên tắc đảm bảo tính kế thừa.....	71
3.1.4. Nguyên tắc đảm bảo tính hệ thống.....	72
3.1.5. Đảm bảo tính khả thi.....	72
3.1.6. Đảm bảo tính pháp chế.....	72
3.1.7. Phù hợp với đặc điểm tâm lý học sinh tiểu học vùng khó khăn.....	73
3.2. Hệ thống các biện pháp xây dựng môi trường học tập thân thiện ở trường phổ thông dân tộc bán trú tiểu học tỉnh Điện Biên	73
3.2.1. Nâng cao nhận thức cho cán bộ, giáo viên, phụ huynh học sinh về xây dựng môi trường học tập thân thiện	73
3.2.2. Nâng cao năng lực chuyên môn, nghiệp vụ sư phạm cho giáo viên; đổi mới phương pháp dạy học nhằm phát huy vai trò tích cực của học sinh trong học tập.....	76
3.2.3. Tăng cường kiểm tra đánh giá hoạt động học tập của học sinh, xây dựng nề nếp học tập.....	79
3.2.4. Tăng cường cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động xây dựng môi trường học tập thân thiện	81
3.2.5. Xây dựng môi trường thân thiện ngoài nhà trường	84

3.2.6. Xây dựng các mối quan hệ trong nhà trường	87
3.3. Mối quan hệ giữa các biện pháp	91
3.4. Khảo nghiệm các biện pháp.....	93
3.4.1. Mục đích khảo nghiệm	93
3.4.2. Đối tượng khảo nghiệm	93
3.4.3. Phương pháp khảo nghiệm	93
3.4.4. Kết quả khảo nghiệm.....	93
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	97
TÀI LIỆU THAM KHẢO.....	100
PHỤ LỤC.....

BẢNG KÍ HIỆU VIẾT TẮT

Viết tắt	Viết đầy đủ
CBQL	Cán bộ quản lý
CNH	Công nghiệp hóa
CNTT	Công nghệ thông tin
CSVC	Cơ sở vật chất
GD&ĐT	Giáo dục và Đào tạo
GV	Giáo viên
GVCN	Giáo viên chủ nhiệm
HĐH	Hiện đại hóa
HĐNGLL	Hoạt động ngoài giờ lên lớp
HS	Học sinh
MTHTTT	Môi trường học tập thân thiện
NV	Nhân viên
NXB	Nhà xuất bản
PPDH	Phương pháp dạy học
PTCS	Phổ thông cơ sở
PTDTBT	Phổ thông dân tộc bán trú
TH	Tiểu học
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TW	Trung ương
UBND	Ủy ban nhân dân
UNESCO	Tổ chức văn hóa thế giới
UNICEF	Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc
XHCN	Xã hội chủ nghĩa

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Thực trạng của việc xây dựng không gian, cơ sở vật chất, quan hệ xã hội thân thiện trong nhà trường	45
Bảng 2.2.	Cơ sở vật chất trang thiết bị	47
Bảng 2.3.	Cảnh quan không gian trường lớp.....	49
Bảng 2.4.	Kết quả của xây dựng quan hệ xã hội thân thiện, chia sẻ giữa giáo viên và học sinh.....	51
Bảng 2.5.	Kết quả thực hiện nề nếp học tập tự chủ.....	53
Bảng 2.6.	Kết quả việc sử dụng các phương pháp giảng dạy.....	54
Bảng 2.7.	Thời gian tự học của học sinh	56
Bảng 2.8.	Kết quả học tập của học sinh từ năm học 2015 - 2016 đến nay ...	57
Bảng 2.9.	Kết quả về ý nghĩa của môi trường học tập thân thiện	58
Bảng 2.10.	Kết quả tổ chức các hoạt động giáo dục thân thiện tác động đến giáo viên	61
Bảng 2.11.	Kết quả về xây dựng môi trường học tập thân thiện tác động đến học sinh.....	62
Bảng 2.12.	Mức độ tổ chức thực hiện việc xây dựng môi trường học tập thân thiện của nhà trường.....	65
Bảng 3.1.	Kết quả khảo nghiệm của nhóm đối tượng trong nhà trường	94
Bảng 3.2.	Kết quả khảo nghiệm của nhóm đối tượng ngoài nhà trường.....	95

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 2.1:	Cơ sở vật chất phục vụ cho hoạt động học tập	50
Biểu đồ 2.2:	Kết quả xây dựng quan hệ xã hội thân thiện, chia sẻ giữa học sinh và học sinh	52
Biểu đồ 2.3:	Kết quả về tầm quan trọng của môi trường học tập thân thiện.....	58
Biểu đồ 2.4:	Kết quả của yếu tố ảnh hưởng trong việc xây dựng môi trường học tập thân thiện	64